

НЕКРОЛОГИ

Всеволод Олексійович Цибенко

Всеволод Олексійович Цибенко народився в м. Харкові 4 жовтня 1933 р. У 1956 р. закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка. Його дипломна робота була присвячена дії ацетилхоліну на передачу вагусних впливів на ізольоване серце жаби. Після закінчення університету Всеволод Олексійович працював на кафедрі фізіології людини і тварин КДУ, а згодом вступив до аспірантури. Він активно проводив дослідження на кролях і собаках в умовах як гострого, так і хронічного досліду.

У 1964 р. В.О. Цибенко захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив подразнення гіпоталамуса на діяльність серцево-судинної системи». Було показано, що електричне подразнення різних зон гіпоталамуса чинить диференційований вплив на регіонарний кровообіг (у скелетних м'язах, легенях, мозку) та на діяльність серця.

Після закінчення аспірантури він працював спочатку асистентом, а згодом доцентом кафедри фізіології людини і тварин КДУ. У 1967 р. В.О. Цибенко був у творчому науковому відрядженні в Італії, під час якого він

ознайомився з роботою однієї з провідних лабораторій Європи з вивчення нейрогуморальної регуляції системи кровообігу.

В.О. Цибенко багато років читав загальний курс «Фізіологія людини і тварин» та спецкурс «Фізіологія крові і кровообігу». Разом з цим впродовж наступних двох десятиліть він продовжував наукову діяльність. У 1984 р. захистив докторську дисертацію «Гіпоталамічна регуляція кровообігу у великому і малому колах». У цій фундаментальній роботі він показав, що роль гіпоталамуса в регуляції діяльності серцево-судинної системи полягає не тільки у гемодинамічному супроводі емоційно-поведінкових реакцій, але й у підтриманні кисневого гомеостазису, регуляції постачання O_2 до тканин відповідно до рівня метаболізму в них.

У 1985 р. проф. В.О. Цибенко очолював кафедру фізіології людини і тварин КДУ. У 1988 р. біологічний факультет переїхав у новозбудоване приміщення, що потребувало вмілого розподілу одержаної площі, враховуючи потреби й перспективи розвитку кафедри, забезпечення обладнання лабораторій, водопостачання, підведення електроенергії, заземлення і т.д. У 1990 р. на кафедрі фізіології на базі лабораторії ВІД було обладнано клас, укомплектований 10 персональними комп'ютерами, що надало можливість комп'ютеризувати частину навчального процесу.

Він продовжує активну педагогічну та наукову діяльність. У 1991 р. розробив новий спецкурс «Фізіологія вегетативної нервової системи», а в 1998 - «Фізіологія виділення». Його лекції були глибоко змістовні, насичені найновішим на той час матеріалом вітчизняних і зарубіжних першоджерел. Спецкурси, як правило, супроводжувалися демонстрацією слайдів.

У 1993 р. В.О. Цибенко проходив стажування у лабораторії з дослідження нейрогуморальної регуляції кровообігу проф. В. Лаута (Канада). У 1995 р. він разом із своїм учнем П.І. Янчуком отримав грант і взяв участь у роботі Міжнародного форуму з іннервації

печінки у м. Мацуяма (Японія). У 1999 р. його запрошують зробити доповідь на Міжнародному фальк-симпозіумі у м. Фрайбург (Німеччина).

Під керівництвом В.О. Цибенка успішно захищені 3 докторські та 8 кандидатських дисертацій. Впродовж багатьох років він був членом двох спецрад із захисту докторських і кандидатських дисертацій: при Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка та Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України.

Під редакцією В.О. Цибенка видано університетський підручник «Фізіологія людини і тварин» (2003) та навчальні посіб-

ники «Фізіологія серцево-судинної системи» (2002) та «Кровообіг. Фізіологія з основами патофізіології» (2010). Він співавтор «Російсько-українсько-англійського словника фізіологічних термінів» (2009).

Як людина Всеволод Олексійович був вимогливим до себе і до співробітників та студентів. Він завжди відзначався високою принциповістю, глибиною і об'єктивністю міркувань талановитого дослідника, педагога і організатора науки.

Цибенко Всеволод Олексійович залишив глибокий слід в українській фізіологічній науці і в серцях своїх вихованців, які завжди будуть його пам'ятати.